

Sverigedemokraterna och klimatförnekelse

Hur kan vi öka förståelsen för Sverigedemokraternas
klimatskepticism?

Abstract

Climate change is a global issue and a serious threat to the world we live in. The consequences of climate change are devastating. Despite the overwhelming scientific consensus on climate change, studies have shown that politicians and voters of far-right parties are particularly likely to dismiss climate change. People who in various ways go against the research and large amounts of scientific evidence regarding climate change, are commonly called climate change deniers. The aim of this thesis is to increase the understanding of climate skepticism within the radical right-wing populist party the Sweden Democrats. By identifying, developing and then using three different perspectives which are highlighted based on previous research in the area, these have been able to be used in a text analysis of gathered statements regarding the climate issue made by politicians within the Sweden Democrats. This study shows that climate skepticism within the Sweden Democrats can be understood through the perspectives of protection of the economy, distrust and nationalism. While further research is needed in the area of right-wing populism and climate change denial, this study hopes to be seen as a nuanced contribution that can be used in the further studies of understanding climate skepticism.

Keywords: Sverigedemokraterna, the Sweden Democrats, climate change denial, climate skepticism, climate politics, far-right, right-wing populism, populism

Words: 9945

Innehållsförteckning

1. Inledning	1
1.1 Bakgrund	1
1.2 Syfte och frågeställning	3
1.3 Definition av centrala begrepp	3
2. Teoretiska perspektiv	6
2.1 Skydd av ekonomin	6
2.2 Misstro	8
2.3 Nationalism	10
3. Metod & material	12
3.1 Metod	12
3.2 Val av fall	14
3.3 Material	15
3.4 Operationalisering	17
3.5 Analysverktyg	18
4. Analys	19
4.1 Skydd av ekonomin	19
4.2 Misstro	23
4.3 Nationalism	29
5. Sammanfattning och diskussion	32
6. Referenslista	34
7. Bilagor	38
Bilaga 1: Insamlat material där uttalanden av Sverigedemokrater hämtats	38

1. Inledning

1.1 Bakgrund

"Att vi skulle befinna oss i en klimatkris anser jag saknar vetenskapligt stöd" (Wahlund, 2022). Så lät det när Elsa Widding, Sverigedemokraternas nyinvalda riksdagsledamot, höll sitt första anförande i riksdagskammaren den 19 oktober i år. Widdings uttalande blev mycket uppmärksammat och kritiserades från många håll. Widding är en av flera personer inom Sverigedemokraterna som har uttryckt skepticism mot det faktum att klimatförändringarna är ett reellt hot. "Vi har inget klimatnödläge, det är skräckpropaganda. Det är inte människan som orsakat klimatförändringen" (Lundström, 2020), uttryckte Sverigedemokraternas gruppledare i Linköping sig 2020. Björn Söder, riksdagsledamot inom partiet, hävdade 2019 att klimathotet ". . . är en stor bluff" (Larsson, 2019). Fler exempel där Sverigedemokratiska företrädare uttryckt sig i linje med klimatförnekelse och klimatskepticism går att finna.

Den klimatskepticism som uttrycks sker samtidigt som att det inom klimatforskning råder i det närmaste fullständig konsensus om att vi är i en klimatkris där den genomsnittliga globala medeltemperaturen är stigande och att det i huvudsak beror på mänskliga aktiviteter, främst i form av förbränning av fossila bränslen (IPCC, 2015). Frågan om klimatet har, trots detta, blivit en politiserad fråga. Oaktat den överväldigande vetenskapliga enighet som råder om klimatförändringarna, finns det de som besitter skepticism till att detta skulle stämma. De som på olika sätt går emot den forskning och stora mängd vetenskaplig evidens som finns gällande klimatförändringar brukar kallas klimatförnekare. Andelen klimatförnekare har visat sig vara klart högre hos Sverigedemokraternas sympatisörer än andra partier, enligt

analys av den nationella SOM-undersökningen 2019 och 2020 (Oscarsson, Strömbäck & Jönsson, 2021, s. 237). Sverigedemokraterna är idag Sveriges näst största parti (Valmyndigheten, 2022) och klassificeras ofta som ett högerpopulistiskt parti. Partier och politiska ledare runt om i världen som kopplas samman med högerpopulism har haft en uppåtgående trend de senaste årtiondena, inte minst i Europa. Samtidigt som denna typ av partier växer, har studier visat att politiker och väljare av dessa är särskilt benägna att avfärda klimatförändringar (Jylhä, Strimling & Rydgren, 2020, s. 1). Värderingar, ideologi och partitillhörighet har visat sig ha störst inverkan på klimatförnekelse (Hornsey, et al., 2016; Poortinga et al., 2011). Vidare på samma spår visar forskning att politiskt högerinriktade individer uttrycker mer skepticism och motstånd gällande klimatfrågor och klimatpolitik än individer på den vänstra halvan av politiken (Jylhä, Strimling & Rydgren, 2020, s. 1).

Enligt en studie gjort av YouGov (2020) där inställningen till klimatet har undersökts i 25 länder, uppger i genomsnitt 11 procent antingen att klimatförändringar inte existerar eller att klimatförändringarna existerar men inte orsakas av mänsklig aktivitet. I Sverige uppmättes 8 procent. Samma studie av YouGov (2020) visade ett resultat för Sverige där 15 procent angav att global uppvärmning orsakad av människan troligen eller helt var en bluff. Närmare analyser gjorda på klimatförnekare i Sverige visar att fenomenet inte är jämnt spridda över befolkningsgrupper utan bland annat utmärker sig hos människor som politiskt identifierar sig "klart till höger" (YouGov, 2020). Det finns mycket forskning som stödjer att den radikala högern är särskilt benägna att avfärda klimatförändringarna men väldigt få studier har forskat i att förstå sambandet. Många artiklar inom området pekar på vikten av att nysta mer i sambandet mellan högerpopulism och negativa klimatattityder genom att testa olika metoder och därigenom uppnå en bredare förståelse för fenomenet (Jylhä, Strimling och Rydgren, 2020; Huber, 2020, s. 8). Med detta som bakgrund ämnar denna uppsats att kunna ge ett nyanserat bidrag till forskningsområdet genom att undersöka klimatskepticism inom Sverigedemokraterna genom tre perspektiv.

1.2 Syfte och frågeställning

Syftet med uppsatsen är att öka förståelsen för Sverigedemokraternas klimatskepticism. För att göra detta ämnar denna studie att identifiera, utveckla och sedan använda tre olika perspektiv inom forskningsområdet, klimatförnekelse kopplad till högerpopulism, för att sedan använda i en analys av samlat material av uttalanden gällande klimatet gjorda av politiker inom partiet Sverigedemokraterna. Genom att identifiera, utveckla och analysera klimatskepticism genom tre olika perspektiv ämnar uppsatsen därigenom att kunna ge ett nyanserat bidrag till forskningsområdet.

I och med att detta är ett relativt outforskat forskningsområde, som kräver som stor mängd forskning, samt att tiden och resurserna för detta arbete är knappa, kommer studien vara en mycket abstraherad nivå av forskningsområdet. Denna studie ämnar att besvara frågeställningen:

- Hur kan vi förstå klimatförnekelse inom Sverigedemokraterna?

1.3 Definition av centrala begrepp

I denna uppsats används en del omtvistade begrepp där det inte råder fullkomlig enighet gällande begreppens innebörd. En del begrepp används i sammanhang som kan uppfattas som felaktig användning. Följande avsnitt ämnar reda ut och förklara bakgrunden till begreppsanvändningen i den aktuella uppsatsen.

Klimatförnekelse

Denna uppsats kommer främst använda ordet klimatförnekelse som ämnar att representera ett större spektrum av klimatskepticism i enlighet med tidigare forskning inom ämnesområdet. Nedan kommer begreppets innebörd utvecklas för att ge en insikt i fenomenet och dela uppsatsförfattarens positionalitet.

Wullenkord (2022, s. 1-2) beskriver begreppet klimatförnekelse som ett spektrum av olika former av förnekelse och skepticism, så som förnekandet av: att klimatförändringar existerar, att klimatförändringarna sker på grund av mänsklig aktivitet, klimatförändringarnas effekter och påverkan. Wullenkord (ibid) lyfter även de som innehar misstro till de vetenskapliga bevis som framförs gällande klimatförändringar samt de med uppfattningen av att det inte råder tillräcklig samstämmighet bland klimatforskare. Klimatförnekelse tar sig till uttryck i många former och tydligheten av förnekandet skiljer sig samtidigt som dess funktioner kan vara likartade över hela spektrumet (ibid). Wullenkord (2022, s. 2) lyfter att de flesta studier hittills har definierat klimatförnekelse på ett för ensidigt och bokstavligt sätt vilket riskerar att gå miste om mer subtila typer av klimatförnekelse. Även om den mer subtila typen av klimatförnekelse kan verka mindre allvarlig, kan de vara lika skadliga för klimatet i och med att de kan leda till passivitet (ibid). Med tanke på utvecklingen av klimatförnekelse är det av vikt att se klimatförnekelse som ett brett spektrum för att således kunna upptäcka och analysera subtilare typer av fenomenet (Wullenkord, 2022, s. 2).

Gemenis, Katsanidou och Vasilopoulou (2012) lyfter att samtidigt som att studier pekar på att det finns en stor andel som är skeptiska mot klimatfrågan på olika sätt, är det få som uttryckligen skulle påstå sig vara emot ett bättre klimat. På grund av den enighet som råder gällande klimatfrågan skulle det troligen vara mycket förödande för ett politiskt parti att inta stark ställning mot den. Således är det högst ovanligt för stora partier att tydligt motsätta sig klimatfrågan (Gemenis, Katsanidou & Vasilopoulou, 2012, s. 9). Samtidigt finns det exempel på när partier och politiker intagit positioner och ställningstaganden som går i linje med en skepticism gällande klimatforskning och klimatpolitik (ibid) Det kan det därmed argumenteras för att det är av relevans att som i denna uppsatsen undersöka klimatförnekelse inom ett parti, där det vid upprepade tillfällen uppmärksammats uttalanden som kan tolkas som klimatförnekande.

Att utnyttja och ta hänsyn till dessa olika former av klimatförnekelse kan anses vara av betydelse för forskningen på det aktuella forskningsområdet. Det kan tyckas vara skillnader mellan de olika former av klimatförnekelse som bör tas till hänsyn, men sett till forskning inom området tenderar de flesta studier att antingen fokusera på en eller två former av förnekelse eller klumpa ihop de olika formerna och sammanfatta de med paraplybegreppet klimatförnekelse. Syftet med denna studie är att öka förståelsen för Sverigedemokraternas klimatskepticism och frågeställningen antyder att det inom Sverigedemokraterna råder en klimatförnekelse. För att uppnå uppsatsens syfte går det att argumentera för en bred definition av begreppet klimatförnekelse som fångar in mer stoff, och förstå att det finns en mängd nyanser av fenomenet som tar sig till uttryck på många olika sätt. Att framhäva Sverigedemokraterna som ett klimatförnekande parti går givetvis att kritisera i och med att det råder delade meningar om saken.

Högerpopulism

I vetenskapliga artiklar inom forskningsområdet för sambandet mellan den radikala höger och klimatförnekelse återkommer uttrycken far-right, radical right-wing eller right-wing populism för att beskriva den politiska delen av detta samband. I svensk vokabulär finns ingen tydlig översättning. Uppsatsen kommer att använda begreppet högerpopulism som den sammanfattande översättningen av de olika begreppen som används inom forskningsområdet. Enligt Nationalencyklopedin (2022) är Sverigedemokraterna ett parti med nationalistisk och socialkonservativ inriktning men att partiet ofta betecknas som ett populistiskt parti, exempelvis inom den samhällsvetenskapliga forskningen. Sverigedemokraterna använder själva inte dessa benämningar, utan beskriver partiet som ett socialkonservativt parti med nationalistisk grundsyn (Sverigedemokraterna, 2019).

Sverigedemokraterna klassificeras återkommande som ett radikalt högerpopulistiskt parti (Mudde, 2007, s. 307; Rydgren, 2005, s. 118; Jylhä, Strimling & Rydgren, 2020,

s. 1). I en forskningsartikel av Hellström och Nilsson (2010) där syftet var att ideologiskt positionera Sverigedemokraternas politik framhäver de att mycket pekar på att partiet går att tolka som ett högerpopulistiskt parti. Några av de främsta egenskaperna hos Sverigedemokraterna som gör att de kan ses som högerpopulistiska är en anti-elitism som genomsyrar partiet, något som är framstående inom högerpopulismen som ideologi (Hellström & Nilsson, 2010, s. 60). Andra egenskaper hos partiet som går i linje med högerpopulismen är att se sig själva som företrädare för folket, till skillnad från det resterande politiska etablissemangen som är en del av "eliten" (ibid). Sverigedemokraterna eftersträvar ett ökat, mer direkt, inflytande för folket vilket även detta går i linje med den högerpopulistiska ideologin (Hellström & Nilsson, 2010, s. 60).

2. Teoretiska perspektiv

Följande avsnitt kommer att presentera en del av det aktuella forskningsläget inom området för högerpopulism och klimatförnekelse. En stor del av uppsatsarbetet har gått till att identifiera och utveckla de perspektiv som tycks vara dominerande inom tidigare forskning av sambandet mellan klimatförnekelse och högerpopulism. Således har tre perspektiv inom området identifierats; *skydd av ekonomin*, *misstro* och *nationalism*. Perspektiven kommer nedan att presenteras och utvecklas, för att sedan användas i uppsatsens analys. Den forskning som presenteras är endast ett urval av en större population av forskning inom området.

2.1 Skydd av ekonomin

Flera studier inom forskningsområdet för högerpopulism och klimatförnekelse pekar på att en förklaring till klimatförnekelse handlar om synen på samhällsekonomin (Clarke et al., 2019; Hoffarth & Hodson, 2016; Jylhä, Strimling & Rydgren, 2020;

McCright & Dunlap, 2011). Jylhä, Strimling och Rydgren (2020, s. 1) framför synen på och ställningstaganden kopplade till ekonomin som en av deras viktigaste prediktorer för att förklara klimatförnekelse hos högerpopulister. De namnger denna prediktor som *socioeconomic attitudes* och betonar att detta är ett karaktäristiskt drag hos högern (Jylhä, Strimling & Rydgren, 2020, s. 1). Denna uppsats kommer att använda namnet *skydd av ekonomin*, som ämnar att representera den samlade forskningen inom perspektivet.

Inom klimatforskning läggs stor vikt vid att dagens ekonomiska system är ohållbart sett till inte bara klimatets framtid utan även människors hälsa och välbefinnande (Clarke et al., 2019). För att mildra klimatförändringarnas effekt på jorden och på våra samhällen måste det ske kraftiga förändringar inom dagens ekonomiska system för att gå mot ett mer hållbart system (Clarke et al., 2019). Forskning pekar på att en förklaring till klimatförnekelse kan grunda sig i en vilja att skydda det rådande ekonomiska systemet i och med att detta är hotat av klimatforskningen, som menar på att det rådande ekonomiska systemet är ohållbart ur ett klimatperspektiv (Jylhä, Strimling & Rydgren, 2020, s. 1-2; Clarke et al., 2019).

Enligt Gemenis, Katsanidou och Vasilopoulous (2012) går det att konstatera att den generella negativa eller skeptiska synen på klimatpolitik grundar sig i att ekonomisk utveckling och tillväxt övertrumfar klimatfrågan (Gemenis, Katsanidou & Vasilopoulous, 2012). Hoffharth och Hodson (2016, s. 42) lyfter en attityd hos många klimatförnekare, där synen är att naturen och klimatet kan och bör utnyttjas för mänskliga ändamål. För dessa människor är det viktigare att skydda den ekonomiska tillväxten samt människors arbeten, än att skydda klimat och miljö. I linje med detta uppstår en ideologisk klyfta där ekonomiska frågor har en stor roll inom den politiska arenan (ibid). För många människor är det viktigare att upprätthålla den ekonomiska struktur som råder i dagens samhälle, och som enligt dessa människor är en mycket välfungerande ekonomisk struktur, snarare än att införa regleringar, förändringar och begränsningar i klimatets namn (Hoffharth & Hodson, 2016, s. 41-42).

McCright och Dunlap (2011) som forskat inom klimatförnekelse skriver att på grund av klimatets ökade roll inom politiken och ekonomin, har klimatfrågan blivit kontroversiell i många sammanhang. McCright och Dunlap (2011) har fokuserat på konservativa vita män och argumenterar i sin artikel för att dessa män vill skydda det rådande ekonomiska system av flera orsaker. Dels för att deras syn på samhället grundar sig i att ekonomisk tillväxt är bland det viktigaste för ett välfungerande samhälle, dels på grund av att de vill behålla de maktröler dessa män besitter i det rådande ekonomiska systemet (McCright & Dunlap, 2011, s. 1164-1165). McCright och Dunlap (2011) framhäver att konservativa människor, framför allt män, ogillar den förändring och osäkerhet som klimatpolitik ofta innefattar. De visar starka tendenser att rättfärdiga och försvara det nuvarande ekonomiska systemet på grund av detta. Med detta som bakgrund blir klimatförändringarna ett hot och något som utmanar det ekonomiska systemet dessa vill skydda, vilket leder till att konservativa människor ofta väljer att förneka klimatforskningen (McCright & Dunlap, 2011).

2.2 Misstro

Begreppet *misstro* representerar här diverse forskning inom högerpopulistiska attityder som i vetenskapliga artiklar ofta namnges som *institutional distrust* eller *antiestablishment attitudes*, vilket kan översättas/tolkas som en misstro mot samhällsordningen och etablissemangen på olika sätt. Jylhä, Strimling och Rydgren (2020) och Jylhä och Hellmer (2020) belyser misstro i forskning av sambandet mellan klimatförnekelse och radikalhögern. Inom högerpopulistisk ideologi återkommer tanken om att samhället skulle vara uppdelat i två grupper av människor; det vanliga folket och den korrupta, självupptagna eliten (Jylhä & Hellmer, 2020, s. 318). Ordet elit förekommer i artiklar om högerpopulism, och i ett sammanhang av klimatpolitik kopplas denna så kallade elit ofta samman med klimatforskare (ibid). Jylhä, Strimling och Rydgren (2020, s. 1-3) hänvisar till tidigare forskning som pekar på att denna sortens misstro korrelerar med klimatförnekelse. Det är inte ovanligt inom högerpopulistiska partier att påstå att olika typer av samhällsinstitutioner, som till

exempel media, samarbetar med politiker och har inverkan på politiken eller på etablissemang på olika sätt (Jylhä, Strimling & Rydgren, 2020, s. 1-3). Retoriken som förs inom de högerpopulistiska partierna kan således locka väljare som relaterar till känslan av misstro eller i allmänhet öka cynismen och misstron bland dess anhängare. Korrelationen mellan att rösta på högerpopulistiska partier, att inneha en misstro gentemot institutioner/myndigheten/etablissemang och vara klimatskeptiker/klimatförnekare skulle kunna förklaras genom att det handlar om en konspiratorisk världsbild som menar att politiker, forskare och media är korrupta och illvilliga (Jylhä, Strimling & Rydgren, 2020; Jylhä & Hellmer, 2020).

Matthew Lockwood (2018) belyser misstro som en vanlig företeelse sett till vad han framhäver ingår i högerpopulistisk ideologi, där den politiska agendan kring klimatet ses som att den förespråkas och drivs på av en samhällelig korrupt elit (Lockwood, 2018, s. 713). En elit som för högerpopulister ses som fienden eller motståndare. Lockwood (ibid) pekar på att det inom högerpopulistisk ideologi finns en trend som påvisar en fiendtlighet mot denna elit, som grundas i en upplevd klyfta mellan eliten och det vanliga folket. Klimatförändringar och den tillhörande vetenskapen passar dåligt i denna sortens retorik i och med det komplexa och ofta osynliga problem som kräver komplexa lösningar (Lockwood, 2018, s. 713-715). Klimatfrågan upplevs av många högerpopulister bidragande till den upplevda klyftan då det representerar det "eliten" står för, vilket här inkluderar bland andra klimatforskare (Lockwood, 2018, s. 720-722). Huber (2020, s. 961-962) instämmer och framhäver att högerpopulister tenderar att ha uppfattning om en pågående kamp mellan "eliten" och "folket". Detta grundar sig i en generell negativ attityd till den politiska eliten som ofta uttrycks i en misstro. Populister tenderar att framställa rörelsen mot klimatförändringar och miljöförstöringar som ett elitprojekt, något som kommer "uppifrån", och eftersom att den politiska eliten inte är att lita på, avvisas ofta detta med skepticism (Huber, 2020, s. 963-965). Argument för denna sortens misstro har förklarats av skeptiker genom att mena på att politiker sprider dessa katastrof-artade scenarion som klimatforskningen pekar på, för att således kunna uppa sin politik och öka deras popularitet och stöd (Anshelm & Hultman, 2014, s. 89). Inom ramen för teorin om misstro hos

högerpopulister kan misstro mot media lyftas, då detta i flera forskningar visat sig ingå i högerpopulismens uppfattning om att det finns en samhällelig korrupt elit som bland annat sprider falska påståenden. Media ingår som en del av av de samhällsinstitutioner som av högerpopulister påstås vara elitstyrda och således påverkar det politiska klimatet till dess fördel (Jylhä, Strimling & Rydgren, 2020; Jylhä & Hellmer, 2020). Kritik av massmedia där media framställs som färgad eller partisk på olika sätt har blivit ett starkt karaktäristiskt drag inom högerpopulismen över hela världen. Det är en utbredd föreställning inom högerpopulism att journalister är partiska och att professionella nyhetsorganisationer döljer eller förvränger information som inte passar in i dess påstådda agenda (Haller & Holt, 2018, s. 1665-1666).

2.3 Nationalism

Det tredje perspektivet som har identifierats som ett huvudsakligt perspektiv inom forskningsområdet för högerpopulism och klimatförnekelse benämns här som *nationalism*. Perspektivet representerar den del i forskningen som pekar på att de nationalistiska drag och attityder som finns inom högerpopulismen har visat sig kunna ligga till grund för klimatförnekelse hos högerpopulister.

Forchtner och Kolvraa (2015) belyser genom sin studie vikten av att titta närmre på högerpopulistiska partiers nationalistiska drag för att förklara dess sympatisörers klimatskepticism och klimatförnekelse. Detta är ett perspektiv inom forskningsområdet som även Lockwood (2018) och Huber (2020) belyser. Mudde (2000) reder i sin artikel ut de ideologiska grunderna inom högerextremismen och belyser nationalism som en huvudsaklig. Nationalism enligt Mudde (2000, s. 187) innebär tron på att staten och dess befolkning ska fungera som en enda stor enhet. Staten är inom nationalismen den primära organisationsenheten, varvid staten utgörs av folket i staten som består av människor som uppfyller medborgerliga kriterier samt bor inom nationens gränser. Mudde (2000, s. 11) framhäver att karaktäristiska drag inom just den högerpopulistiska nationalismen är rasism, främlingsfientlighet och den

starka suveräna staten. Forchtner och Kolvraa (2015) belyser i sin artikel att klimatet och klimatpolitik på flera sätt har en betydande roll inom den högerpopulistiska nationalismen. Denna roll skiljer sig däremot från klimatet och klimatpolitikens generella roll inom andra ideologier; ett globalt fenomen. Inom högerpopulismen framställs den egna nationens natur och klimat som en symbol för hemlandet och därmed som något estetiskt värdefullt som ska skyddas och bevaras. Forchtner och Kolvraa (2015, s. 217) lyfter den nationella landsbygdens natur som viktig för högerpopulistiska partier då den representerar en rad centrala, symboliska anspråk för nationalistisk ideologi. Sådana symboler kan vara objekt och föremål, spår och annat som tjänar till att markera den egna nationens naturlandskap och dess djupa känslomässiga koppling till folket. Dessa estetiska symboler fungerar inom den nationalistiska ideologin som en representation för en långt tillbakagående kulturell och samhällelig historia som finns inom nationen och dess territorium, och visar därigenom den politiska suveräniteten som folket åtnjuter över landet (Forchtner & Kolvraa, 2015, s. 217).

Forchtner och Kolvraa (2015, s. 219) lyfter att kopplingen mellan klimatskepticism och nationalism kan ses som anmärkningsvärd med tanke på naturens framträdande roll i nationalismens idéhistoria. Men i och med att klimatförändringarna är ett fenomen som sträcker sig globalt och indikerar att allt är kopplat till allt annat, går detta emot nationalismens grunder. Nationalismen är en ideologi vars världsbild är misstänksam mot alla påståenden som menar på att länder är globalt sammanlänkade, eftersom detta riskerar att undergräva nationens suveränitet. Forchtner och Kolvraa (2015) framhäver att klimatfrågan har blivit en transnationell och globaliserad politisk fråga, och det reella politiska arbetet med frågan har förflyttats från statlig nivå till internationell nivå. Således utmanar detta den nationalistiska ideologin på flera sätt, särskilt uppfattningen om att den egna nationen är suverän och inget några tillhörande andra nationer ska lägga sig i (Forchtner & Kolvraa, 2015, s. 2). Med denna nationalistiska syn inom högerpopulismen har en klimatskepticism vuxit fram (ibid). Genom att acceptera klimatförändringarna som en faktisk kris grundad i mänsklig aktivitet skulle det kräva acceptans kring ett transnationellt ansvar där den egna nationen har ett ansvar gentemot internationellt organiserade instanser att bidra till

bekämpningen av koldioxidutsläpp, genom att uppvisa regleringar och kontroller av detta inom nationen (Forchtner & Kolvraa, 2015, s. 21). Detta går emot den högerpopulistiska nationalismen, då detta undergräver den egna nationens självbestämmande. Gemenis, Katsanidou och Vasilopoulou (2012) stödjer också denna förklaring, då de i sin studie finner nationalism och en fientlighet till överstatliga organ, såsom EU, som förklaring till den skeptiska klimatsynen inom de högerpopulistiska partier de granskat. Även Huber (2020, s. 4) lyfter vikten av att titta på högerpopulismens nationalistiska värderingar för att förstå klimatskepticismen och att dess starka nationalistiska värderingar innebär att klimatpolitiken framstår som ett hot mot den nationella suveräniteten.

3. Metod & material

3.1 Metod

För att uppnå uppsatsens syfte kommer metoden vara en fallstudie med kvalitativ textanalys. Metodvalet motiveras genom möjligheten att samla in mycket material inom ett avgränsat område för att ge en större kunskap om det specifika fallet ifråga (Teorell & Svensson, 2007, s. 82). En kvalitativ ansats kommer tillämpas för att således nå en fördjupad förståelse i tolkningen av det insamlade materialet (Teorell & Svensson, 2007, s. 264-266). Fallstudiemetoden och den kvalitativa ansatsen kompletterar varandra och bidrar till forskningen inom området klimatförnekelse och högerpopulism, ett forskningsområde som är relativt outforskat. Klimatskepticism är ett mångfacetterat fenomen som kan förstås ur olika perspektiv, vilket är något denna uppsats ämnar att illustrera. I kontrast till samtida forskning inom området, som ofta undersöker klimatskepticism utifrån ett perspektiv, ämnar denna uppsats att bidra till forskningen samt uppsatsens syfte genom att titta på klimatskepticism ur tre olika perspektiv. I och med att det inte är möjligt att generalisera utifrån enbart ett fall, innebär det att studien kan kritiserats för att inte inneha traditionell vetenskaplig

relevans (Teorell & Svensson, 2007, s. 268). Det är därmed av vikt att framföra att studiens mål inte ska förstås som generaliserande, utan som ett bidrag till det relativt utforskade forskningsområdet. Studiens inomvetenskapliga bidrag är därmed att vidareutveckla forskningsområdet (Teorell & Svensson, 2007, s. 18).

Den kvalitativa textanalysen används för att kunna tolka det insamlade materialet utifrån det analysverktyg som tas fram baserat på de tre identifierade perspektiv inom forskningsområdet. Metoden är fördelaktig för att nå textens helhet. Funktionen av text och språk kan ge uttryck för tankar och idéer (Bergström & Boréus, 2014, s. 21). Den som uttrycker sig på olika sätt, i till exempel skrift och tal, använder språket för att bland annat reflektera och ge uttryck för sin bild av den omgivande verkligheten eller dennes inre upplevelser (ibid). Således kommer dessa föreställningar till uttryck i texten och för att avvinna mening och betydelse i texten måste texten tolkas (Bergström & Boréus, 2014, ss. 21, 30).

Centralt i denna uppsats är fenomenet klimatförnekelse, vilket på grund av den konsensus som råder inom klimatforskning är högst kontroversiellt. Således är klimatförnekelse eller klimatskepticism av olika slag troligen något som inte alltid kommer upp till ytan och kan vara svårt att få syn på. Med grund i detta, är klimatförnekelse högst troligen inte något som med enkelhet kan fångas in genom exempelvis en kvantitativ innehållsanalys (Esaiasson et al., 2012, s. 210-211). I en kvalitativ textanalys anses vissa passager vara viktigare att snappas upp och belysas än andra, vilket denna studie ämnar att göra (ibid). En kvalitativ textanalys bygger på att läsa aktivt, noggrant och flera gånger samt att "ställa frågor" till texten (ibid). Vid användning av metoden kvalitativ textanalys är kunskapen om hermeneutik, alltså läran om läsning och tolkning, relevant (Bergström & Boréus, 2014, s. 30-32). Varje läsare och mottagare närmar sig texten med viss förförståelse, vilket är väsentligt för att kunna genomföra tolkningar. Det är mycket som påverkar och ligger till grund för varje individs förförståelse och det är viktigt att vara medveten om att vi omöjligen kan trolja bort oss själva som samhällsvarelser i tolkningsprocessen (ibid).

Den blick på texten som kommer att användas i läsningen och tolkningen av materialet, grundas i det analysverktyg som kommer att presenteras under rubriken operationalisering. Det analysverktyg som kommer att presenteras är baserat på de perspektiv och förklaringar som identifierats som huvudsakliga eller viktiga prediktorer inom forskning på området högerpopulism och klimatförnekelse. Inom forskning är det av stor vikt med intersubjektivitet när det gäller forskaroberoende, transparens och värderingsfrihet (Esaiasson et al., 2012, s. 25). Inom en kvalitativt orienterad undersökning som ägnas åt en konstruktion, så som i detta fall är ett analysverktyg som är skapat av uppsatsskribenten, är det svårt att uppnå fullständig intersubjektivitet. Detta grundat i komplexiteten att skilja forskaren och analysinstrumentet som skapas, eftersom instrumentet till viss del skapas baserat på forskarens medvetande (Esaiasson et al., 2012, s. 25). Med vetskap om detta är det således stor vikt att det råder största möjliga öppenhet, för att reflektera det man själv sett (Esaiasson et al., 2012, s. 25-26). Tidigare forskning presenteras inom de tre identifierade perspektiven, vars analysverktyg senare används i tolkningen av texterna som utgör det insamlade materialet. Detta är en tolkningsstrategi, där uttolkaren använder ett speciellt verktyg på texten för att ge texten en ny innebörd och få syn på texten genom verktygen (Bergström & Boréus, 2014, s. 31-32).

3.2 Val av fall

Denna uppsats tittar närmre på Sverigedemokraterna. Forskning framhäver att individer med högerauktoritära eller högerpopulistiska attityder generellt är mer benägna att vara klimatförnekande, samt ha ett motstånd mot åtgärder som ämnar att bromsa den globala uppvärmningen (Huber, 2020). Flera undersökningar indikerar att politisk orientering är en av de viktigaste förutsägelseerna av klimatförnekelse, där människor med högerorienterade eller högerextrema politiska åsikter är mer benägna till klimatskepsis, klimatförnekelse och mindre stöttande av miljö- och klimatpolitik jämfört med vänsterorienterade människor (Huber, Greussing & Eberl, 2021). Flera forskningar klassificerar Sverigedemokraterna som ett radikalt högerpopulistiskt parti

(Mudde, 2007; Rydgren, 2005; Jylhä, Strimling & Rydgren, 2020; Hellström & Nilsson, 2010). Utifrån detta, samt att flertalet studier pekar på att andelen klimatförnekare är klart högre hos Sverigedemokraternas sympatisörer (Oscarsson, Strömbäck & Jönsson, 2021; Jylhä, Strimling & Rydgren, 2020) går det därmed att motivera relevansen av att titta närmre på Sverigedemokraterna. Observera att Sverigedemokraterna som parti inte själva utger sig för att vara klimatförnekande, och står heller inte bakom formuleringen högerpopulism som beskrivande av partiets ideologi.

3.3 Material

För att öka förståelsen för Sverigedemokraternas klimatskepticism har materialet varit av stor vikt eftersom det är genom materialet syftet kan uppnås. God forskning utmärks av vetenskaplig genomskinlighet, det vill säga en tydlighet i vad författaren av uppsatsen har gjort och gått tillväga för att uppnå syftet med studien (Bergström & Boréus, 2014, s. 43-44). Det är även av vikt att de val som gjorts för studien motiveras med välgrundade argument (ibid). Således kommer det samlade materialet att presenteras i form av en metatext som beskriver tillvägagångssättet.

Till en början var tanken att enbart använda Twitter som källa, och granska tweets kopplade till klimatet från ett visst antal Sverigedemokraters twitterkonton, under ett visst tidsspann. Detta visade sig inte vara genomförbart då materialet inte ansågs vara tillräckligt rikt för att uppnå studiens syfte. Efter detta, gjordes många övervägande gällande materialinsamlingen och vilka avgränsningar som skulle göras. Efter många överväganden och en bredare syn på det stoff som fanns på området, nåddes beslutet att samla in ett brett och rikt material av Sverigedemokraters uttalanden gällande klimatet för att kunna uppnå syftet. Uppsatsarbetet gick därmed vidare till att använda Mediarkivet Retriever, en digital databas med tillgång till artiklar från tusentals källor (Retriever, u.å.). Retriever täcker det svenska medielandskapet bra och är ett sökverktyg som förenklar processen i att hitta relevant material (ibid). I detta fall har

syftet varit att samla in material som gör det möjligt att få syn på, analysera och förstå Sverigedemokraternas klimatsyn. För att kunna uppnå det, är källmaterialet som används i den aktuella uppsatsen av blandad form.

Avgränsningarna som gjordes var att de texter och uttalanden som samlats in ska ha varit direkt från Sverigedemokratiska politiker, antingen genom citat från intervjuer med dem, citat som transkriberats från uttalandet av dem eller genom texter publicerade av och/eller signerade dem själva. Detta görs för att minimera risken att analysera texter som är skrivna med någon typ av agenda och därigenom inte kan sägas representera uppsatsen fall, Sverigedemokraterna. Således är studiens material en blandning av primär- och sekundärkällor. Traditionellt sett är primärkällor ansedda som mer tillförlitliga eftersom primärkällor består av förstahandsinformation som uppfyller de källkritiska principerna (Esaiasson et al., 2012, s. 283). Med tanke på de svårigheter som finns i att få syn på och fånga in något så kontroversiellt som klimatskepticism, har nödvändigheten att använda ett brett material för att uppnå studiens syfte funnits. Därför har det varit av vikt att hitta olika typer av källor, och inte enbart titta på till exempel Riksdagstryck eller partiprogram, där klimatförnekelse högst troligen inte framgår tydligt. Enligt Esaiasson et al. (2012, s. 220) finns det inget allmängiltigt svar på vad som är det bästa alternativet när det kommer till val av material. Det är av betydelse att ta hänsyn till så mycket källmaterial från så många olika källor som möjligt, eftersom detta ökar trovärdigheten (Esaiasson, et al., 2012, s. 288).

Insamlingen av material genomfördes som nämnt genom Mediearkivet Retriever. Arkivdatabasen samlar nyheter och artiklar från både tryckta och digitala redaktionella medier. Mediearkivet är ett behjälpligt verktyg för att söka i en bred samling av olika typer av källor, varav material som syftar till att förstå Sverigedemokraternas klimatskepticism samlats. Exempel på sökord som använts är "klimat", "klimatkris" och "klimatförändringar" i olika kombinationer med "Sverigedemokraterna" eller "SD". Sökningar har bland annat lett fram till artiklar som samlat klimatskeptiska uttalanden från individer inom Sverigedemokraterna. På den vägen har vidare

sökningar kunnat genomföras med hjälp av de namn på politiker inom partiet som dykt upp. Exempel på sökord som därefter använts har varit “Josef Fransson”, “Elsa Widding”, “Martin Kinnunen” eller “Jimmie Åkesson” och “klimat”. Det inställda tidsspannet för sökningarna var 2010 fram till idag, detta då 2010 var året då Sverigedemokraterna kom in i Riksdagen. Tidsspannet är således väldigt stort, vilket kan kritiseras då risken att missa något väsentligt eller att dra tveksamma slutsatser baserat på ett material som är så pass slumpmässigt plockat från ett så brett tidsspann finns (Esaiasson et al., 2012, s. 220-221). Det breda tidsspannet i materialinsamlingen har varit ett medvetet val som gjorts, efter att under arbetets gång ha upptäckt att materialet varit relativt knappt och att Sverigedemokrater generellt sett inte uttalat sig särskilt mycket om klimatet. För att uppnå studiens syfte, har därför ett brett tidsspann och en bred insamling av material genomförts. Det går att spekulera i att materialet, det vill säga uttalanden av Sverigedemokrater gällande klimatfrågan, varit knapp på grund av att klimat- och miljöpolitik inte är eller varit en huvudfråga inom partiet. Vid förfrågan går det att som läsare få tillgång till det dokument där materialet har klippts in och därmed samlats i.

3.4 Operationalisering

För att uppnå studiens syfte att öka förståelsen för Sverigedemokraternas klimatskepticism har det genom djupdykning av tidigare forskning inom området högerpopulism och klimatförnekelse identifierats tre huvudsakliga perspektiv inom forskningen av det samband som visat sig finnas mellan högerpopulism och klimatförnekelse. Dessa tre perspektiv är *skydd av ekonomin*, *misstro* och *nationalism*, vilka presenterades och utvecklades i avsnittet gällande aktuellt forskningsläge. Dessa tre perspektiv kommer att fungera som det teoretiska utgångsläget för uppsatsen. För att bidra till syftet med studien kommer perspektiven att operationaliseras genom skapandet av ett analysverktyg som baserats på perspektiven. Det är av vikt att konstruera ett analysverktyg i användandet av en kvalitativ textanalys som metod för att således fånga in väsentliga aspekter av det eller de fenomen som skall undersökas

(Esaiasson et al., 2012, s. 137). På så sätt omvandlas teori till något observerbart och kan därmed användas som ett styrinstrument för undersökningen (ibid). Analysverktyget kommer att användas och styra läsningen och tolkningen i den kvalitativa textanalysen som görs av det insamlade materialet.

3.5 Analysverktyg

Skydd av ekonomin: Här ska uttalandena gå i linje med att vilja skydda ekonomin. Ekonomisk utveckling och ekonomisk tillväxt och skyddandet av dessa företeelser ska i uttalandet framstå som viktigare än att skydda klimat och miljö. Den generella negativa eller skeptiska synen på klimatpolitik grundar sig i att ekonomisk utveckling och tillväxt övertrumfar klimatfrågan. Ekonomi och att värna om den rådande ekonomiska strukturen i landet är viktigare än klimatfrågan (sammanfattning baserad på Gemenis, Katsanidou & Vasilopoulous, 2012; Hoffharth & Hodson, 2016; Jylhä, Strimling & Rydgren 2020; m.fl.).

Misstro: Här ska uttalandena gå i linje med att anse att den fakta som tagits fram gällande klimatförändringarna och klimatforskningen inte går att lita på. Uttalandet kan innehålla en attityd kring klimatfrågan som pekar på att det finns en cynism eller misstro gentemot institutioner, forskare, myndigheter, media, etablissemangen eller liknande. Klimatrörelsen uppfattas som överdriven, ej sanningsenlig och/eller som en slags skrämseltaktik (sammanfattning baserad på Anshelm & Hultman, 2014; Jylhä, Strimling & Rydgren, 2020; Jylhä & Hellmer, 2020; Lockwood, 2018; m.fl.).

Nationalism: Här ska uttalandena sätta nationens självbestämmande i första hand. Uttalandet kan innehålla drag som påvisar en negativ attityd gentemot diverse globala samarbeten som görs för klimatets skull. Man motsätter sig att den egna nationen skulle ha ett ansvar gentemot resterande nationer när det gäller klimatfrågan. Den egna nationen ska inte göra något för någon annans skull. Det finns en motvilja gentemot att

inom nationen införa regleringar och dylikt för det globala klimatet. Den natur som är viktig att värna om är den inom nationens gränser (sammanfattning baserad på Mudde, 2000; Gemenis, Katsanidou & Vasilopoulous, 2012; Forchtner & Kolvraa, 2015).

4. Analys

4.1 Skydd av ekonomin

I läsningen av det samlade materialet går det att finna en genomgående attityd gällande klimatpolitik som grundar sig i att ekonomisk utveckling och tillväxt övertrumfar klimatfrågan. Denna attityd går i enlighet med perspektivet *Skydd av ekonomin*, som har tagits fram baserat på den läsning som gjorts inom forskningsområdet högerpopulism och klimatförnekelse. Detta perspektiv handlar om, precis som perspektivet har namngivits, en vilja att skydda ekonomin. Det ska gå att uttolka en attityd som talar för att det är av större vikt att skydda den ekonomiska tillväxten än att skydda klimat och miljö. Uttalanden från materialinsamlingen som nedan kommer att belysas har i läsningen ansetts gå att tolka gå i linje med perspektivet.

Josef Fransson, tjänstgörande riksdagsledamot för Sverigedemokraterna, höll den 29 januari flera anföranden i en riksdagsdebatt gällande klimatförändringen år 2013 (Riksdagen, 2013). Genomgående för Franssons anförande i debatten uppvisas en skepticism gällande den klimatforskning som han menar att andra belyser “som om det vore en obestridbar sanning” samt lyfter stark kritik mot den allmänna klimatdebatten (Riksdagen, 2013). Fransson uttrycker ett missnöje över att Sverige ska behöva gå före inom klimatpolitiken och lyfter Kina som ett exempel på ett land som har haft markant högre utsläppsnivåer i jämförelse med Sverige, samtidigt som att Kina haft en kraftig ekonomisk utveckling. Fransson lyfter i samband med detta att den största effekten av den klimatpolitik som Sverige driver eller önskar att driva är att Sveriges konkurrensvillkor försämrats och pekar på att Kina därigenom “...tar över allt mer av Sveriges och Europas industri” (ibid). Att lyfta Kina i samband med kritik gentemot

klimatpolitik är Fransson inte ensam om. Martin Kinnunen, som är ordinarie riksdagsledamot tillhörande Sverigedemokraterna och tog över rollen som ledamot för miljö- och jordbruksutskottet efter Josef Fransson, intervjuas av Expressen år 2019 i samband med en klimatdebatt (Svensson, 2019). Kinnunen uttrycker i denna intervju att genom att anamma en klimatpolitik baserad på vad diverse klimatorganisationer menar är rätt väg att gå skulle innebära ekonomisk depression för Europa. I samband med detta lyfter Kinnunen att “kineserna” skulle gynnas av en europeisk ekonomisk depression. Kinnunen menar vidare att “kineserna” inte kommer minska sina utsläpp för att Sverige och Europa kör sin ekonomi i botten och att vikten ligger i att bedriva effektiv politik (Svensson, 2019). Dessa uttalanden går att tolka som att det finns en uppfattning om att den klimatpolitik som många, däribland klimatorganisationer som Kinnunen pekar på, anser nödvändiga att bedriva för klimatets skull är ett hot mot ekonomin och den ekonomiska utvecklingen. Detta ger således upphov för en skeptisk inställning till införandet av regleringar, förändringar och begränsningar i klimatets namn, då det riskerar att ge negativa effekter på ekonomin (Hoffharth & Hodson, 2016). I linje med detta öppnar Sverigedemokraternas Martin Kinnunen upp för att strunta i EU:s klimatmål och istället betala böter som påföljd när ett land inte uppmäter de ställda kraven från EU. Kinnunen framför att en samhällsekonomisk analys bör göras för avgörandet om valet att nå EU:s uppsatta klimatmål eller inte. Kinnunens motivering för att möjligtvis välja att inte uppnå klimatmålen är för att miljövinster måste vägas mot påverkan på ekonomisk tillväxt och skatteintäkter och att man får “...se vad som är mest fördelaktigt” (Klugman, 2022). Med andra ord, är det möjligt att tolka detta som att Kinnunen ser landets ekonomiska tillväxt som viktigare än vad EU konstaterar krävas för värna om klimatet.

Fransson framför i riksdagsdebatten kritik gentemot att Sveriges klimatpolitik ska vara föregående, kritiken grundar sig i åsikten att en sådan politik “...utarmar sakta den svenska välfärden och kommer inte tjäna miljön så som görs gällande” (Riksdagen, 2013). Vidare hänvisar Fransson till att det i den allmänna klimatdebatten finns åsikten om att samhället på grund av klimatförändringarna, eller “den stundande apokalyps” som Fransson uttrycker sig i debatten, måste “stöpa om hela det ekonomiska systemet och anamma det man kallar för grön ekonomi” (ibid). Fransson pekar på att det finns

människor inom klimatdebatten som avfärdar marknadsekonomi och riktar kritik gentemot detta genom att bland annat påpeka att detta är något som "...väldigt hemska ideologier gjort förr". Fransson lyfter innebörden av "grön ekonomi" som ett hot mot människors frihet samt mot den ekonomiska tillväxten i Sverige. Fransson lyfter att "grön tillväxt" endast är uttryck för något som kraftigt skulle begränsa människors fria val och således hämma den ekonomiska tillväxten (ibid). Franssons åsikt är tydlig, klimatdebatten får inte stå i vägen för ekonomisk utveckling och tillväxt. Vid ett tillfälle säger Fransson "Att börja med att avskaffa tillväxt, bygga vindkraftverk och köra bil på etanol... det är inte lösningen". I samband med detta uttalande lyfter Fransson att en stabil ekonomi är svaret på hur man kan minska beroendet av fossila bränslen och lösa många miljöproblem (Riksdagen, 2013). Det Fransson ger uttryck för går helt i linje med perspektivet *Skydd av ekonomi*, då han upprepande riktar en skepticism mot klimatpolitik som grundar sig i att ekonomisk utveckling och tillväxt övertrumfar klimatfrågan. Det råder ett stort fokus på Sveriges ekonomiska tillväxt, som under inga omständigheter får påverkas negativt som en konsekvens av klimatpolitik.

Josef Fransson intervjuas år 2017 av Dagens Nyheter i samband med en enkätundersökning gjord av DN där 105 riksdagsledamöter hade fått svara på frågor gällande klimatet (Röstlund, 2017). Fransson var en av de ledamöter som bland annat svarade att han inte oroas över klimatförändringarna eftersom han tror att rapporterna är överdrivna. Fransson framhäver i intervjun att det är positivt att "...USA går i bräschen och håller debatten vid liv" (ibid). Vid tillfället av detta uttalande är Donald Trump president. Fransson påpekar i intervjun att Obama orsakade stor skada på USA:s ekonomi genom att "...vara radikal i klimatfrågan" (Röstlund, 2017). Detta går att tolka som att Fransson besitter åsikten att klimatpolitik är eller kan vara skadligt för ett lands ekonomi. Att Fransson framför detta kan tolkas som att han inte vill att Sverige begår samma misstag som Obama, det vill säga att åta en enligt Fransson radikal klimatpolitik som skulle skada landets ekonomi.

I en Expressen-intervju blir Kinnunen tillfrågad vilka andra partier han tycker har den bästa klimatpolitik varpå Kinnunen svarar Kristoffer Fjellner, en politiker från

Moderaterna, med motiveringen att han i samband med klimatpolitik betonar vikten av ekonomisk tillväxt. Kinnunen säger även i samband med detta att Sverige och Europa skulle vara dåliga föredömen för omvärlden om man skulle bedriva politik med “noll tillväxt eller negativ tillväxt” som mål (Svensson, 2019). Detta uttalande visar en vilja att värna om den rådande ekonomiska strukturen genom att främja ekonomisk tillväxt, vilket går i linje med perspektivet *Skydd av ekonomin*.

2022 intervjuar Dagens Nyheter Martin Kinnunen, numera klimatpolitisk talesperson (Spolander & Urisman, 2022). I artikelns inledande del förs det fram att Sverigedemokraterna är det enda av de åtta partierna i Sveriges riksdag som inte har ställt sig bakom det klimatmålet som tagits fram som går ut på att landets utsläpp av växthusgaser ska vara netto noll år 2045. I DN-intervjun säger Kinnunen att det kommer att vara “...svårt att uppnå målen på ett sätt som blir samhällsekonomiskt hållbart” (Spolander & Urisman, 2022). I samma intervju framhäver Kinnunen den stora vikten i att Sverige tillsammans med övriga EU inte tar sig an en politik som ämnar att “gå före” och på så sätt genomföra klimatåtgärder som riskerar att gå ut över den ekonomiska tillväxten. Kinnunen lyfter en vilja att minska landets koldioxidavtryck, men menar att detta ska göras samtidigt som en satsning på Sveriges ekonomiska tillväxt, genom att exempelvis bygga upp Sverige som en stor exportnation och på så vis tränga undan utsläpp i andra länder (Spolander & Urisman, 2022).

Elsa Widding, Sverigedemokratisk riksdagsledamot, gjorde ett uppmärksammat inlägg i en riksdagsdebatt i oktober 2022 där ämnena klimat-, miljö- och energipolitik berördes. Widding anser att det saknas vetenskapligt stöd för att vi skulle befinna oss i en klimatkris (Riksdagen, 2022). Förutom att förminska klimatförändringarnas akuta tillstånd, framför Widding uttalanden som går i linje med en vilja att skydda ekonomin. Bland annat säger Widding “att alldeles för stora resurser läggs på utsläppsminskningar” (ibid). Även Jimmie Åkesson, Sverigedemokraternas partiledare, uttalar sig liknande Widding när han i en klimatdebatt med Annie Lööf motsätter sig att fortsätta minska utsläppen i Sverige med motiveringen att det är för dyrt (Makar, 2022). I samma debatt lyfter Åkesson stark kritik mot klimatmålen, där

han bland annat lyfter argumentet att klimatmålen leder till att “människor får mycket svårare att få ihop vardagen ekonomiskt” och att det är politik som innebär “rent självplågeri” (Makar, 2022). Dessa uttalanden går i linje med att ekonomin och att värna om den rådande ekonomiska strukturen i landet är viktigare än klimatfrågan.

4.2 Misstro

I läsningen av det insamlade materialet av en mängd uttalanden gjorda av Sverigedemokraterna gällande klimatet går det att finna stöd för att det finns en attityd inom Sverigedemokraterna som går att placera inom det perspektivet som i denna uppsats har namngetts som *misstro*. Detta är en attityd som är vanlig inom den högerpopulistiska ideologin som handlar om en slags “vi och dem”-mentalitet, där uppfattningen är att samhället är uppdelat i två huvudsakliga grupperingar, det vanliga folket och den korrupta, självupptagna eliten. Det går att uppfatta en nästintill konspiratorisk världsbild med en tro om att det finns de som sprider lögn och överdriver informationen gällande klimatförändringarna och dess konsekvenser. Nedan kommer det att belysas utdrag från det insamlade materialet som går att tolka som uttalanden i linje med perspektivet *misstro*.

Det går att finna stöd i materialet för att Sverigedemokraterna anser att klimatrörelsen är överdriven. Det är vid ett flertal tillfällen som Sverigedemokratiska politiker pekar på att andra partier, journalister eller klimatforskare överdriver informationen gällande klimatförändringarna. Martin Kinnunen säger i en intervju med tidningen Altinget: “De andra partierna är snarare alarmister” samt “...alarmister är alla de övriga partierna i Sveriges riksdag. Utom vi då” gällande klimatfrågan (Alskog, 2015). Josef Fransson använder också uttrycket alarmist när han i en intervju med Dagens Nyheter år 2017 får frågor om klimathotet (Röstlund, 2017). Intervjun är en uppföljning på att Fransson svarat i en enkät gjord av DN att han anser att klimathotet är överdrivet. “Det är alarmister som hörs mest” säger Fransson (ibid). Han säger även att “Det finns en rad organisationer och politiska partier som lever och frodas av den här

skrämselpropagandan” (Röstlund, 2017). Citatet går i linje med det som framförs inom perspektivet *misstro*, där forskning belyser det som en vanlig företeelse att inom högerpopulistiska partier grunda sin klimatskepticism i att hävda att bland andra politiker sprider överdrivna klimatscenarier för egen vinning. Vidare i intervjun säger Fransson att “det handlar om enkel marknadsekonomi: folk som har starka incitament att välja det mer besvärliga scenariot. Det är deras levebröd” (Röstlund, 2017). Fransson lyfter även i intervjun att FN:s klimatpanel IPCC, EU och Miljöpartiet är exempel på organisationer som sprider överdrivna bilder av hotet för att således öka dess popularitet och stöd. Han säger att miljörörelser struntar i vad som är sant och istället går på vad de tror människor kommer beröras av. “Tryck upp en söt bild på en söt isbjörn och hävda att alla kommer att dö, det är så de jobbar”, säger Fransson (Röstlund, 2017).

I en intervju med Länstidningen Östersund från 2022, säger Fransson att han ställer sig kritisk till klimatlarmen och anser att dessa överdrivs samt att “politiker som gör stor sak av klimatlarmen brukar vara väldigt dåligt pålästa” (Flygare, 2022). Att Josef Fransson ställer sig kritisk till klimathotet och hur människor pratar om det är något som går att finna mycket stöd för i materialinsamlingen för uppsatsen, flera år bak i tiden. I en riksdagsdebatt år 2013 talar nästintill hela anförandet för att det råder en attityd hos Fransson som går i linje med det forskning har tagit fram inom ramen för *misstro* (Riksdagen, 2013). Fransson lyfter bland annat att det inte funnits någon global uppvärmning de senaste femton åren, att folk överdriver när de talar om konsekvenserna för klimatförändringarna och att det är politikernas vilja att styra och ställa som ligger till grund för dessa överdrifter (ibid). Här lyfter han att införandet av köttskatt skett på grund av att politiker använt klimatet för sin politiska agenda (Riksdagen, 2013). Den sorts retorik som Fransson använder här, lyfter forskningen som vanligt inom området högerpopulism och klimatförnekelse, att politiker sprider överdrivna scenarier gällande klimatet för att således kunna uppa sin egen politik.

Elsa Widding, riksdagsledamot för Sverigedemokraterna, uttrycker även hon vid ett flertal tillfällen sig på ett sätt som går att tolka som att hon anser att media, journalister

och politiker överdriver kraftigt i klimatfrågan. På Widdings hemsida Klimatkarusellen går det att läsa om Widdings egen bok som heter Sunt förnuft om Energi & Klimat - Fakta och funderingar av Elsa Widding (Klimatkarusellen, u. å.). I denna text riktar Widding kritik mot hur klimatforskningen förvanskas av politiker och media. Hon menar att dessa framför en syn på klimatfrågan som är baserade på vaga grunder och leder till en ångest och rädsla hos barn och vuxna som inte är nödvändig. I texten lyfts det att "media" har "fått för sig" saker om klimatet, så som att klimatförändringarna skulle innebära katastrofala följor för allt liv på jorden. Nedan följer ett utdrag från Widdings hemsida, från texten om Widdings bok.

När media förmedlar FN-chefens politiskt hänryckta bild av verkligheten leder den lätt till klimatångest och ogenomtänkta åtgärder som inte reducerar utsläppen globalt. Klimatet ser nu ut att följa ett medelscenario där problemet är att media har fått för sig att detta innebär en katastrof för allt liv på jorden, en katastrof som rättfärdigar aktivistiska journalister och politiker till panikskapande sensationsuttalanden. Den "brinnande klimatkrisen" existerar inte i det vetenskapliga underlaget till IPCC – det är masspsykosens mediala uttryck som nu är katastrofen för folket och klimatkrisen är alarmisternas egen existentiella kris. (Klimatkarusellen, u. å.)

Detta citat talar för mycket som går i linje med det perspektivet *misstro*. Det går att tolka som att det finns en uppfattning av ett vi och dem, där dem i detta sammanhang kan tolkas som dem som framför att klimathotet är något akut. Widding visar genom detta citat en misstro gentemot media genom att lyfta att media förmedlar en felaktig bild av verkligheten när det talas om klimatet.

I en riksdagsdebatt som hölls i januari 2013 kallar Josef Fransson Miljöpartiet för medias kelgrisar och säger att Miljöpartiet "kan säga i princip vad som helst utan att förvänta sig vare sig granskning eller mothugg från landets större medier, inklusive statsfinansierade SVT" (Riksdagen, 2013). Att rikta misstro mot media på olika sätt är något som forskning belyser som ett starkt karaktäristiskt drag inom högerpopulismen, vilket går att läsa mer om under rubriken *misstro*. I blockcitatet från Klimatkarusellen (u.å.) ovan tydliggörs det även att Widding inte anser att det existerar en klimatkris. Widding, likt Kinnunen och Fransson, använder ordet "alarmister" vilket kan tolkas som ett uttryck för en grupp människor som enligt dessa Sverigedemokrater överdriver informationen kring och konsekvenserna av klimatförändringarna. Widding sa i en

riksdagsdebatt i oktober år 2022 “att vi skulle befinna oss i en klimatkris anser jag sakna vetenskapligt stöd” (Riksdagen, 2022). Även Kinnunen säger i en intervju från 2019 att han inte vet om man ska tala om en kris när det gäller klimatet, detta trots att IPCC och den samlade vetenskapen ställer sig bakom att använda beskrivningen klimatkris (Larsson, 2019). Fransson skriver i en debattartikel 2015 att “det råder en enorm diskrepans mellan aktivisternas och medias förenklade katastroflarm och den mycket komplicerade och osäkra verkligheten” (Fransson, 2015). I och med att det råder stor konsensus inom klimatforskning kring det faktum att det är ett akut krisläge för klimatet, går det att tolka uttalanden som säger emot detta faktum som något som talar för en misstro. En misstro gentemot dels forskare, men även en misstro gentemot de som använder och förmedlar vidare klimatforskningen såsom politiker och journalister.

Det är vid flera tillfällen i det samlade materialet som det går att finna uttalanden av Sverigedemokrater som går emot eller ställer sig kritisk till klimatforskning på olika sätt. I ett debattinlägg skrivet av Martin Kinnunen 2015 lyfter Kinnunen att de andra partierna i Sveriges riksdag besitter en “domedagsretorik” i klimatfrågan (Kinnunen, 2015). Han skriver i samma debattartikel att utsikterna för klimatet är ljusare än man tidigare har påstått, att FN:s klimatpanel har backat från sina mest negativa framtidsscenarioer och att det pågår en diskussion om hur stor människans påverkan på den globala temperaturen faktiskt är (ibid). I en motion till Riksdagen undertecknad av bland andra Kinnunen står det att Sverigedemokraterna avhåller sig “...från domedagsprofetior...” när det gäller klimatet (Motion 2016/17:3301). Det går att tolka dessa uttalanden som att de till viss del går i linje med perspektivet *misstro* då Kinnunen pekar på att andra överdriver larmen kring klimatet och hävdar istället att utsikterna för klimatet är ljusare än den allmänna uppfattningen visar, vilket kan tolkas som att Kinnunen och Sverigedemokraterna anser att den fakta som tagits fram gällande klimatförändringarna inte är trovärdig. I en intervju med Aftonbladet lyfter Kinnunen återigen att han tycker att de positiva effekterna av klimatförändringarna ska belysas och säger att “om vi nu ska måla ett scenario att vi får en höjd temperatur, då

måste vi vara beredda på fördelar också” (Jeppson, 2017). Han belyser att ju mer växtligheten ökar, desto mer koldioxid det finns i atmosfären.

Josef Fransson väljer likt Kinnunen att lägga vikt vid att det finns glädjande nyheter inom klimatforskningen som talar mot vad annan eller tidigare forskning pekat på (Fransson, 2015; Riksdagen, 2013). I en debattartikel skriven av Fransson i Vestmanlands Läns Tidning 2015 kallar han de förhöjda halterna av koldioxid för en välsignelse och belyser att jorden följaktligen blivit grönare och skördarna större (Fransson, 2015). Fransson påstår i en riksdagsdebatt år 2013 att det finns dem som inte vill lyfta eller glädjas åt positiva nyheter inom klimatfrågan på grund av att deras karriärer är beroende av att varna mänskligheten för “jordens undergång” (Riksdagen, 2013). Den stora glädjande nyheten för klimatet som Fransson syftar på i detta sammanhang är att det har “konstaterats att det inte går att påvisa någon global uppvärmning de senaste 15 åren” (Riksdagen, 2013). På samma spår av att vilja framställa klimatet i en mer positiv dager, uttalar sig Kinnunen som följande i en intervju med Tidningen Syre år 2022.

Jag tycker att vi ska ha en vettig syn på framtiden och vi går inte emot någon katastrof. Det är inget som tyder på det. De mest realistiska scenarierna från IPCC talar väl nu om att vi är på väg mot 2,5 grader och det är inget som tyder på att världen kommer att gå under för det. Det betyder inte att man inte ska försöka arbeta för att hålla utsläppen nere. Men många av de katastrofscenarion man läser i tidningen bygger på orealistiska scenarier, säger Martin Kinnunen. (Vergara, 2022)

Detta uttalande talar för att Kinnunen har en attityd kring klimatfrågan som pekar på att det finns en cynism eller misstro gentemot vad klimatforskare i flera år har larmat om, såsom att en så pass kraftig temperaturökning innebär förödande klimatförändringar. I slutet av citatet går det även att tolka in en misstro gentemot media i och med att Kinnunen hävdar att “tidningen” målar upp orealistiska katastrofscenarier, vilket kan tolkas som att Kinnunen anser att media överdriver klimathotet. Kinnunen säger i samma intervju att Sverigedemokraternas miljöpolitik är betydligt bättre än vad WWF och Naturskyddsföreningen har (Vergara, 2022). WWF som står för World Wildlife Fund och kallas i Sverige för Världsnaturfonden, är en oberoende och partipolitiskt obunden miljö- och naturvårdsorganisation. På deras hemsida går det att läsa att WWF är en av världens ledande ideella

naturvårdsorganisationer som jobbar för att hejda förstörelsen av jorden på olika sätt (WWF, 2022). Naturskyddsföreningen är Sveriges största miljöorganisation som på olika sätt arbetar för klimat och miljö, och organisationen grundar sig i vetenskap och fakta (Naturskyddsföreningen, 2022). Att Kinnunen hävdar att Sverigedemokraternas miljöpolitik är bättre än dessa stora organisationer vars huvudsakliga, om inte enda, syfte är att arbeta för ett bättre klimat skulle kunna tolkas som *misstro*. Dessa två miljöorganisationer är generellt högt ansedda i samhället. I och med att det är organisationer som är politiskt oberoende är det många som använder dessa som trovärdiga källor när det handlar om frågor gällande ämnen kopplade till miljö och klimat. Kinnunens uttalande går därför att tolka som att det råder en attityd i linje med misstro. I samma intervju säger han att det inte finns någon anledning att inte känna hopp och framförsikt gentemot framtiden (Vergara, 2022).

Kinnunen har vid flera tillfällen uttryckt sig cyniskt gentemot människor och institutioner som av de flesta andra är ansedda som högt tillförlitliga källor när det kommer till klimatet och klimatforskning. 2017 uttrycker Kinnunen exempelvis sig kritiskt mot SMHI, som är en samhällsinstitution och expertmyndighet vars huvudsakliga uppgift är att förutse förändringar i väder och klimat (Alskog, 2017; SMHI, u. å.). I samband med att Sverigedemokraterna lagt fram en budgetmotion till riksdagen där de föreslår att reducera anslaget till SMHI med elva miljoner kronor intervjuas Kinnunen av Altinget (Alskog, 2017). Här uttrycker Kinnunen att SMHI använder forskning till opinionsbildning och menar att detta inte är lämpligt (ibid). Att mena på att en samhällsinstitution och expertmyndighet som SMHI är, skulle driva opinionsbildning är ett uttalande som går i linje med perspektivet *misstro*. En liknande sorts misstro uttrycker Kinnunen även för i en intervju med Aftonbladet 2019 (Svensson, 2019). Intervjun görs efter en klimatdebatt anordnad av EU-kommissionen och Klimatriksdagen som hölls den 15 maj 2019. I intervjun säger Kinnunen att han anser att den medverkande expertpanelen som bevakade och kommenterade politikernas svar i debatten borde "läsa på" samt att Kinnunen har rätt och de har fel på tal om dess kritik till Kinnunen (ibid). Han lyfter även att sammanhanget var

“vänstervridet” och pekar på var experterna kommer ifrån och vilken “fåra de tillhör” (Svensson, 2019).

4.3 Nationalism

I läsningen av det insamlade materialet bestående av en mängd uttalanden gjorda av Sverigedemokraterna gällande klimatet går det att finna spår av en attityd kring klimatet som skulle kunna tolkas som till viss del nationalistisk, genom en tolkning som utnyttjat analysverktyget i enlighet med perspektivet som i denna uppsats har namngetts för *nationalism*. Den nationalistiska synen är vanlig inom högerpopulistiska sammanhang, och har lyfts fram av forskning som något som ligger till grund för klimatskepticism. Klimatrörelsen anses på flera sätt riskera att undergräva den egna nationens självbestämmande i och med de internationella insatser som drivs på gällande bekämpningen av koldioxidutsläpp och klimatförändringar. Inom nationalism finns uppfattningen att den egna nationen är suverän och inget några andra tillhörande nationer ska lägga sig i. Nedan kommer det att belysas utdrag från det insamlade materialet som går att tolka som uttalanden i linje med perspektivet *nationalism*.

Josef Fransson lyfter i ett anförande i riksdagen 2013 att Sveriges bidrag till de globala utsläppen är väldigt låga och menar på att det således inte är rimligt att Sverige skulle satsa för att få ner nationens koldioxidutsläpp (Riksdagen, 2013). Fransson uttrycker det som att Sverige inte borde behöva göra något för att “rädda klimatet” i och med hur lite utsläpp Sverige står för sett till resten av världen. Fransson riktar i samband med detta uttalande fokus mot Kina och pekar på hur kraftiga utsläpp dessa har och hur kraftigt dessa har ökat de senaste åren, och kritiserar som tidigare nämnt rimligheten att Sveriges insats skulle vara större. Fransson pekar i debatten på en mängd miljöfrågor, exempelvis biologisk mångfald och utsläpp av miljöfarliga ämnen, som har kommit i skymundan på grund av all debatt om global uppvärmning, som Fransson hävdar är ensidig. Fransson framför vikten av “välmående nationer” och

menar på att detta fokus bör vara större än att stoppa den globala uppvärmningen (Riksdagen, 2013).

I en motion från 2016 (2016/17:3301) signerad Martin Kinnunen, Anders Forsberg och Runar Filper från Sverigedemokraterna är det en del som talar för motsättningen av den egna nationens ansvar gentemot resterande nationer gällande klimatet. Det och att Sverige ska föra en klimatpolitik för någon annans skull går i linje med perspektivet *nationalism*. I motionen belyser de “det som faktiskt släpps ut i Sverige i förhållande till det andra släpper ut”. Detta belyses i ett sammanhang där man pekar på hur Sveriges användande av fossila bränslen är mycket utfasat och att Sverige har den industrialiserade världens lägsta utsläpp per capita (Motion 2016/17:3301). I motionen framförs det att Sverigedemokraterna inte anser det vara “rimligt att Sverige utan vidare ska ta på sig mycket större utsläppsminskningar än andra länder” (ibid). De pekar även på att bördefördelningen gällande åtaganden att minska utsläppen är orättvis inom EU samt globalt, och att det borde vara de som släpper ut mest som också måste minska mest. Det går att tolka in i motionen att de anser den internationella arenan lägga för mycket ansvar på Sverige i jämförelse med hur lite Sverige släpper ut, och att detta således inte blir rätt. Vidare lyfts kritik mot att EU går in och ställer “...markant hårdare krav på medlemsstaternas industri i förhållande till den globala marknaden...”, vilket anses ohållbart (Motion 2016/17:3301). Detta uttalande går i linje med perspektivet *nationalism*, då det uppvisas ett missnöje över att ett överstatligt organ såsom EU utkräver stort ansvar av de enskilda nationerna, vilket således kan ses som undergrävande av de egna nationernas självbestämmande. Det pekas genomgående i motionen åt hur hög den resterande världens koldioxidutsläpp är och att en ambitiös klimatpolitik är till för andra delar av världen, inte Sverige (ibid). Kinnunen kritiserar även EU i en debattartikel han skriver för Aftonbladet 2017 för att fördela ansvaret för utsläppsminskningar orättvist (Kinnunen, 2017a). Han framför i texten en motvilja mot att Sverige ska få “...störst krav, medan flera andra länder i EU helt slipper undan...” (ibid).

I motionen (2016/17:3301) lyfts kritik mot Sveriges “föregångspolitik”, syftandes till Sveriges klimatpolitik med bland annat koldioxidskatter, med argumenten att detta

riskerar att skada svensk produktion. Det sätts stor vikt vid att klimatpolitik och diverse satsningar för att minska utsläppen av växthusgaser inte får “äventyra vare sig de enskilda nationernas eller hushållens ekonomi” (Motion 2016/17:3301). Martin Kinnunen uttalar sig på ett liknande sätt i en debattartikel i Aftonbladet från 2017 där han skriver att “...Sveriges åtaganden bör stå i proportion med våra faktiska utsläpp...” i samband med att han riktar kritik mot att Sverige tar på sig “...hur stora utsläppsminskningar som helst” (Kinnunen, 2017b). Martin Kinnunen och Clara Aranda, också riksdagsledamot för Sverigedemokraterna, skriver en annan debattartikel i Aftonbladet år 2022 med rubriken “Sluta skräm våra barn med er klimatångest” (Kinnunen & Aranda, 2022). I artikeln hävdar de att Sverige omöjligen kan ha en avgörande påverkan på klimatet eller den globala miljön. Sverige bör, enligt dem, inte syssla med någon slags “föregångspolitik” där Sverige har större utsläppsminskningar än andra länder (ibid).

I enlighet med perspektivet *nationalism* uppvisas i materialet bestående av uttalanden av Sverigedemokrater ett missnöje mot uppfattningen av att länder är globalt sammanlänkade. Det går att tolka in att det finns en vilja hos Sverigedemokraterna att skilja på den egna nationens utsläpp och det globala utsläppet. Upprepade gånger uppmärksammas hur pass lite Sverige släpper ut samtidigt som man kontinuerligt vill peka på hur mycket andra länder släpper ut. Detta går i linje med att forskning pekar på att nationalismen som världsbild menar att påståenden som syftar till att världens länder är globalt sammanlänkade riskerar att undergräva den enskilda nationens suveränitet.

5. Sammanfattning och diskussion

Syftet med uppsatsen var ökad förståelse för Sverigedemokraternas klimatskepticism. Tre perspektiv identifierades som huvudsakliga genom läsning av tidigare forskning inom forskningsområdet högerpopulism och klimatförnekelse; *skydd av ekonomin*, *misstro* och *nationalism*. För att kunna uppnå studiens syfte samt besvara frågeställningen *Hur kan vi förstå klimatförnekelse inom Sverigedemokraterna?* operationaliserades perspektiven genom att skapa ett analysverktyg baserat på dessa. Analysverktyget fungerade på så sätt som en brygga mellan teori till ett styrinstrument som kunde användas i läsningen och tolkningen av det insamlade materialet. Detta bidrog till både studiens syfte och att besvara frågeställningen. Genom att tillämpa den kvalitativa ansatsen kunde en fördjupad förståelse i tolkningen av det insamlade materialet uppnås. På grund av den genomförda analysen är det möjligt att konstatera en ökad förståelse för Sverigedemokraternas klimatskepticism. Det går således att genom denna uppsats se att vi kan förstå klimatförnekelse hos Sverigedemokraterna genom tre perspektiv. Målet med denna studie var aldrig att fungera som generaliserande, utan som ett bidrag till att vidareutveckla forskningsområdet. Denna studie har identifierat, utvecklat och tittat på klimatskepticism inom ett stort svenskt högerpopulistiskt parti genom tre olika perspektiv, har således kunnat ge ett nyanserat bidrag till det relativt utforskade forskningsområdet högerpopulism kopplat till klimatförnekelse.

Trots att studiens syfte aldrig var att konstatera om Sverigedemokraterna är ett klimatförnekande parti eller ej, visar de uttalanden som återfinns i materialinsamlingen för uppsatsen på att det inom partiet på flera sätt går att finna ett utbrett motstånd mot ambitiös klimatpolitik. Tidigare forskning har belyst att det ägnats lite uppmärksamhet till att förstå varför just högerpopulistiska anhängare, partier och politiker ofta uttrycker klimatskepticism och fientlighet mot klimatpolitik. Denna uppsatsen har bidragit till att fylla denna lucka något. Det går att se att Sverigedemokrater på olika sätt sätter sig emot klimatpolitiken. I det samlade materialet blev det tydligt att ekonomi och ekonomisk tillväxt är en högt prioriterad fråga, som ofta förs fram som

något att prioritera högre än klimatet. Perspektiven *skydd av ekonomin* och *nationalism* har flera likheter, med tanke på att ekonomi är en stor fråga inom den nationalistiska ideologin och att skydd av ekonomin skulle kunna liknas vid skydd av nationen. I analysen av materialet framgår det en oro inom Sverigedemokraterna att kraftansträngningar från Sveriges håll för klimatets skull ska drabba den svenska nationens ekonomiska utsikter. Återkommande uttrycks även ett missnöje över att Sverige ska göra eller redan har utfört flera åtgärder för det globala klimatets skull, när det finns mycket som tyder på att Sveriges klimatpåverkan är minimal jämfört med andra länder. Det är väldigt ofta som det inom partiet vill fokuseras på Sveriges framtid och klimat. Det går det inte att se en vilja hos partiet att agera för klimatet för omvärldens skull. Det går att finna stöd för att det inte finns tillit för klimatforskning, och det råder en misstänksamhet mot klimathotets budbärare, så som institutioner. Det finns en vilja inom Sverigedemokraterna att föra fram positiv information gällande klimatet och ett synsätt där man anser att andra sprider onödig skräck och överdrivna framtidsscenario, vilket stöder uppsatsens utgångspunkt att det finns klimatförnekelse inom partiet. Klimatförnekelse som fenomen är ett relativt outforskat område och det är av vikt att framhäva att det krävs mycket vidare forskning inom uppsatsens ämne. Det är av relevans att i vidare forskning utöka materialinsamlingen för en större vetenskaplig tyngd i analysen samt att tillämpa andra metoder för att utöka kunskapen inom forskningsområdet. För vidare forskning vill uppsatsförfattaren föreslå att undersöka ytterligare ett perspektiv som var nära att användas i denna uppsats. Detta perspektiv skulle ha namngetts *maskulinitet* och visat sig vara framstående inom forskningsområdet och handlar om att det finns en korrelation mellan klimatskepticism och en viss form av manlighet.

6. Referenslista

Anshelm, J & Hultman, M. (2014). A green fatwā? Climate change as a threat to the masculinity of industrial modernity, *NORMA: International Journal for Masculinity Studies*, 9:2, 84-96, DOI: <https://doi.org/10.1080/18902138.2014.908627>

Bergström, G. & Boréus, K. (2014). *Textens mening och makt - Metodbok i samhällsvetenskaplig text och diskursanalys*. 3. uppl. Lund: Studentlitteratur.

Chalmers. (2022). *Klimatförnekelse kopplad till högernationalism*.
<https://www.chalmers.se/sv/institutioner/tme/nyheter/Sidor/Klimatf%C3%B6rnekelse-starkt-kopplad-till-h%C3%B6gernationalism.aspx> (Hämtad 2022-11-15)

Clarke, E.J.; Ling, M.; Kothe, E.J.; Klas, A.; Richardson, B. (2019). Mitigation system threat partially mediates the effects of right-wing ideologies on climate change beliefs. *J. Appl. Soc. Psychol.*, 49, 349–360. DOI: <https://doi.org/10.1111/jasp.12585>

Esaiasson, P., Gilljam, M., Oscarsson, H. & Wängnerud, L. (2012). *Metodpraktikan - Konsten att studera samhälle, individ och marknad*. 4. uppl. Stockholm: Norstedts juridik.

Forchtner, B. & Kölvraa, C. (2015). The Nature of Nationalism – Populist Radical Right Parties on Countryside and Climate. *Nature and Culture* vol. 10, s 199-224. DOI: [10.3167/nc.2015.100204](https://doi.org/10.3167/nc.2015.100204)

Gemenis, K., Katsanidou, A. & Vasilopoulou, S. (2012). The politics of antienvironmentalism: positional issue framing by the European radical right. Paper presented at the PSA Annual Conference, Belfast, 3-5 April 2012. Tillgänglig: <http://dl.dropbox.com/u/4736878/MPSA.pdf>

Haller, A. & Holt, K. (2018). Paradoxical populism: how PEGIDA relates to mainstream and alternative media, *Information, Communication & Society*, DOI: <https://doi.org/10.1080/1369118X.2018.1449882>

Hellström, A. & Nilsson, T. (2010). We are the good guys: ideological positioning of the nationalist party Sverigedemokraterna in contemporary Swedish politics. *Ethnicities* 10, 1, s. 55–76. DOI: <http://dx.doi.org/10.1177/1468796809354214>

- Hoffarth, M. R., & Hodson, G. (2016). Green on the outside, red on the inside: Perceived environmentalist threat as a factor explaining political polarization of climate change. *Journal of Environmental Psychology*, 45, 40–49. DOI: <https://doi.org/10.1016/j.jenvp.2015.11.002>
- Hornsey, M. J., Harris, E. A., Bain, P. G. & Fielding, K. S. (2016). Meta-Analyses of the Determinants and Outcomes of Belief in Climate Change. *Nature Climate Change*, Volym 6, pp. 622-627. DOI: <https://doi.org/10.1038/nclimate2943>
- Huber, R. (2020). The role of populist attitudes in explaining climate change skepticism and support for environmental protection. *Environmental Politics*, 29(6), 959-982. DOI: <https://doi.org/10.1080/09644016.2019.1708186>
- Huber, R., Greussing E., & Eberl, J. (2021). From populism to climate scepticism: the role of institutional trust and attitudes towards science. *Environmental Politics*, online first. DOI: <https://doi.org/10.1080/09644016.2021.1978200>
- IPCC (2015). *Climate Change 2014. Synthesis report. Contribution of Working Groups I, II and III to the Fifth Assessment Report of the Intergovernmental Panel on Climate Change*. Switzerland: IPCC.
- Jylhä, K. M. (2016). Ideological roots of climate change denial: Resistance to change, acceptance of inequality, or both? (Doctoral thesis). Uppsala University, Uppsala, Sweden. Tillgänglig: <http://uu.diva-portal.org/smash/record.jsf?pid=diva2%3A945529&dswid=-6878>
- Jylhä, K. M., Strimling, P., & Rydgren, J. (2020). Climate Change Denial among Radical Right-Wing Supporters. *Sustainability*, 12, 10226. DOI: <https://doi.org/10.3390/su122310226>
- Jylhä, K. M & Hellmer, K. (2020). Right-Wing Populism and Climate Change Denial: The Roles of Exclusionary and Anti-Egalitarian Preferences, Conservative Ideology, and Antiestablishment Attitudes. *Analyses of Social Issues and Public Policy*, Vol. 20, No. 1, 2020, pp. 315--335 DOI: <https://doi.org/10.1111/asap.12203>
- Lockwood, M. (2018). Right-wing populism and the climate change agenda: Exploring the linkages. *Environmental Politics*, 27, 4, 712–732. DOI: <https://doi.org/10.1080/09644016.2018.1458411>

McCright, A. M., & Dunlap, R. E. (2011). Cool dudes: The denial of climate change among conservative white males in the United States. *Global Environmental Change*, 21, 1163–1172. DOI: <https://doi.org/10.1016/j.gloenvcha.2011.06.003>

Mudde, C. (2000). *The ideology of the extreme right*. Manchester, UK: Manchester University Press.

Mudde, C. (2007). *Populist radical right parties in Europe*. Cambridge, UK: Cambridge University Press.

Nationalencyklopedin. (2022). *Sverigedemokraterna*. <https://www.ne.se/uppslagsverk/encyklopedi/l%C3%A5ng/sverigedemokraterna> (Hämtad 2022-11-15)

Naturskyddsföreningen. (2022). *Vi är naturskyddsföreningen*. <https://www.naturskyddsforeningen.se/vi-ar-naturskyddsforeningen/> (Hämtad 2022-12-19)

Oscarsson, H., Strömbäck, J. & Jönsson, E. (2021). Svenska klimatförnekare. I Ulrika Andersson, Anders Carlander, Marie Grusell & Patrik Öhberg (red). *Ingen anledning till oro?*. Göteborg: SOM-institutet, Göteborgs universitet.

Poortinga, W., Spence, A., Whitmarsh, L., Capstick, S. and Pidgeon, N.F. (2011). Uncertain climate: An investigation into public scepticism about anthropogenic climate change. *Global Environmental Change*. 21 (3), pp. 1015–1024. DOI: <https://doi.org/10.1016/j.gloenvcha.2011.03.001>

Rydgren, J. (2005). *Från skattemissnöje till etnisk nationalism: högerpopulism och parlamentarisk högerextremism i Sverige*. Lund: Studentlitteratur.

Retriever. (u. å.). *Mediearkivet*. <https://www.retrievergroup.com/sv/product-mediarkivet> (Hämtad 2022-12-26)

SMHI. (u. å.). *Om SMHI*. <https://www.smhi.se/omsmhi> (Hämtad 2022-12-20)

Sverigedemokraterna. (2019). Principprogram. *Sverigedemokraternas principprogram 2019*. Tillgänglig: <https://sd.se/wp-content/uploads/2022/07/sverigedemokraternas-principprogram-2019.pdf>

Teorell, J & Svensson, T. (2007). Att fråga och att svara. Samhällsvetenskaplig metod. Malmö: Liber. 296 s.

Valmyndigheten. (2022). *Valresultat 2022*.

<https://www.val.se/valresultat/riksdag-region-och-kommun/2022/valresultat.html>

(Hämtad 2022-11-15)

Wullenkord, M. C. (2022). From denial of facts to rationalization and avoidance: Ideology, needs, and gender predict the spectrum of climate denial. *Personality and Individual Differences* 193, 111616. DOI: [10.1016/j.paid.2022.111616](https://doi.org/10.1016/j.paid.2022.111616)

WWF. (2022). <https://www.wwf.se/om-oss/> (Hämtad 2022-12-19)

7. Bilagor

Bilaga 1: Insamlat material där uttalanden av Sverigedemokrater hämtats

Alskog, Johanna. (2015). SD: "Alla andra är alarmister". Altinget. 7 oktober.
<https://www.altinget.se/miljo/artikel/sd-alla-andra-ar-alarmister> (Hämtad 2022-12-13)

Alskog, Johanna. (2017). SD: SMHI ägnar sig åt tendentiös opinionsbildning. Altinget. 9 januari.
<https://www.altinget.se/miljo/artikel/sd-smhi-agnar-sig-aat-tendentios-opinionsbildning> (Hämtad 2022-12-11)

Bäckström Johansson, Mattias. (2017). SD: Vi står inte bakom Energikommissionen. Dagens Samhälle. 9 januari.
<https://www.dagensamhalle.se/styrning-och-beslut/kommunpolitik/sd-vi-star-inte-bak-om-energikommissionen/> (Hämtad 2022-12-13)

Flygare, Henrik. (2022). Länets nya riksdagsledamot Josef Fransson (SD): "Jag har varit kritisk till klimatlarmen". Länstidningen Östersund. 29 september.
<https://www.ltz.se/2022-09-29/lanets-nya-riksdagsledamot-josef-fransson-sd-jag-har-varit-kritisk-till-klimatlarmen> Tillgänglig: Mediarkivet. (Hämtad 2022-12-01)

Forsberg, Anders. (2016). Det finns ett parti med realistisk miljöpolitik. Samtiden. 11 mars. <https://samtiden.nu/2016/03/det-finns-ett-parti-med-realistic-miljopolitik/> (Hämtad 2022-12-13)

Fransson, Josef. (2015). Förenklade katastroflarm styr debatten. Vestmanlands Läns Tidning. 12 december.
<https://www.vlt.se/2015-12-12/forenklade-katastroflarm-styr-debatten> (Hämtad 2022-12-14)

Golster, Moa. (2022). Flera SD-ledamöter tror inte på pågående klimatkris. Sveriges Television. 10 november.
<https://www.svt.se/nyheter/inrikes/flera-sd-ledamoter-tror-inte-pa-pagaende-klimatkris> (Hämtad 2022-12-11)

Jeppson, Jonathan. (2017). SD: Skär ner 8 miljarder på klimat och miljö. Aftonbladet. 15 januari.

<https://www.aftonbladet.se/nyheter/samhalle/a/x03eQ/sd-skar-ner-8-miljarder-pa-klimat-och-miljo> (Hämtad 2022-12-14)

Kinnunen, Martin & Aranda, Clara. (2022). Sluta skräm våra barn med er klimatångest. Aftonbladet. 19 maj.

<https://www.aftonbladet.se/debatt/a/9KJB49/sd-sluta-skram-vara-barn-med-er-klimatangest> (Hämtad 2022-12-03)

Kinnunen, Martin. (2015). “Ny teknik - bästa sättet att minska utsläppen”. SVT nyheter. 30 november. <https://www.svt.se/opinion/kinnunen-om-cop21> (Hämtad 2022-12-13)

Kinnunen, Martin. (2017a). SD:s klimatpolitik är kostnadseffektiv. Aftonbladet Debatt. 24 januari.

<https://www.aftonbladet.se/debatt/a/zKa4K/sds-klimatpolitik-ar-kostnadseffektiv> (Hämtad 2022-12-13)

Kinnunen, Martin. (2017b). Parisavtalet är en papperstiger. Aftonbladet. 9 juni.

<https://www.aftonbladet.se/debatt/a/JmVgm/parisavtalet-ar-en-papperstiger> (Hämtad 2022-12-13)

Klimatkarusellen. (u. å.) Sunt förnuft om Energi & Klimat.

<https://www.klimatkarusellen.se/product-page/sunt-f%C3%B6rnuft-om-energi-klimat> (Hämtad 2022-12-14)

Klugman, Olof. (2022). Därför har högern övergivit klimatet. Dagens ETC. 7

december. <https://www.etc.se/inrikes/daerfoer-har-hoegern-oevergivit-klimatpolitiken>
Tillgänglig: Mediarkivet (Hämtad 2022-12-09)

Larsson, Simon. (2019). SD-toppens nya utspel: “Är en stor klimatbluff”. Expressen. 19 oktober.

<https://www.expressen.se/kvallsposten/sd-toppens-nya-utspele-ar-en-stor-klimatbluff/> (Hämtad 2022-12-14)

Larsson, J. Mats. (2017). Åkesson: Bättre om Sverige lämnar klimatavtalet. Dagens Nyheter. 7 juli.

<https://www.dn.se/nyheter/politik/akesson-battre-om-sverige-lamnar-klimatavtalet/> (Hämtad 2022-12-14)

Lundström, Kjell. (2020). Debatt: SD om klimatkrisen: "Det är precis som det alltid har varit". Sveriges television. 21 januari.

<https://www.svt.se/nyheter/lokalt/ost/andrad-jordcirkulation-eller-utslapp-delade-meningar-i-debatt-om-klimatforandringar> (Hämtad 2022-11-27)

Makar, Maria. (2022). Åkesson och Löf i klimatdebatt: "Måste komma ifrån politiken som handlar om självplågeri". Sveriges Television. 7 september.

<https://www.svt.se/nyheter/inrikes/akesson-och-loof-i-klimatdebatt-maste-komma-ifran-politiken-som-handlar-om-sjalvplageri> (Hämtad 2022-12-11)

Nilsson, Erik. (2022). SD:s idé: betala för att slippa nå klimatmålen. Svenska Dagbladet Premium. 4 december.

<https://www.svd.se/a/dw7a1q/sd-tidoavtalet-oppnar-for-slopade-klimatmal> Tillgänglig: Mediarkivet (Hämtad 2022-12-11)

Riksdagen. (2013). Aktuell debatt om klimatförändringen. 29 januari.

https://www.riksdagen.se/sv/webb-tv/video/aktuell-debatt/aktuell-debatt-om-klimatforandringen_H0C120130129ad (Hämtad 2022-12-13)

Riksdagen. (2022). Allmän politisk debatt: Klimat, miljö och energipolitik. 19 oktober.

https://www.riksdagen.se/sv/webb-tv/video/allmanpolitisk-debatt/klimat-miljo-och-energipolitik_HAC120221019a11 (Hämtad 2022-12-01)

Röstlund, Lisa. (2017). Minst tio klimatskeptiker bland riksdagens ledamöter. Dagens Nyheter. 21 november.

<https://www.dn.se/arkiv/nyheter/minst-tio-klimatskeptiker-bland-riksdagens-ledamoter/> (Hämtad 2022-12-01)

Stiernstedt, Jenny. (2017). SD enda partiet emot klimatlagen: "Den är onödig".

Svenska Dagbladet. 14 juni.

<https://www.svd.se/a/rqLx3/sd-enda-partiet-emot-klimatlagen-den-ar-onodig> (Hämtad 2022-12-11)

Svensson, Olof. (2019). SD sågar klimatdebatten: "Vänstervriden". Aftonbladet. 15 maj.

<https://www.aftonbladet.se/nyheter/samhalle/a/na0Bvo/sd-sagar-klimatdebatten-vanstervriden> (Hämtad 2022-11-27)

Vergara, Daniel. (2022). SD: "Ingen katastrof med 2,5 graders uppvärmning".

Tidningen Syre. 23 juni.

<https://tidningensyre.se/2022/23-juni-2022/sd-ingen-katastrof-med-25-graders-uppvarmning/> (Hämtad 2022-12-14).

Wahlund, Isak. (2022). SD-ledamot: Klimatkris saknar stöd i vetenskap. Sveriges television. 19 oktober.

<https://www.svt.se/nyheter/inrikes/sd-ledamot-klimatkris-saknar-stod-i-vetenskap> (Hämtad 2022-11-27)

Westling, Emmy. (2022). Martin Kinnunen (SD): Vi vill sänka miljöskatterna. Miljö & Utveckling. 28 juni.

<https://miljo-utveckling.se/martin-kinnunen-sd-vi-vill-sanka-miljoskatterna/> (Hämtad 2022-12-14)

Widding, Elsa. (2022). ”Ur klimatsynpunkt är kärnkraft bäst”. 27 juni.

<https://www.svd.se/a/472be6/elsa-widding-sd-ur-klimatsynpunkt-ar-karnkraft-bast> (Hämtad 2022-12-14)

Riksdagstryck

Motion 2016/17:3301. En effektivare klimatpolitik. Tillgänglig:

https://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/motion/en-effektivare-klimatpolitik_H4023301